

κυριολεκτικὰ γελιοποιήσει τὸν ἑαυτό μου πὸν ἀφῆκα καὶ παρουσῶρθηκα ἀπὸ μιὰ κοινὴ γυναίκα πὸν τραβοῦσε τὴν ἀγνότητά τοῦ παιδιοῦ της σὲ κρεβάτια τῆς ἀτιμίας.

“ὦ, δὸν ἔβλεπα τὸ μικρὸ ἐκείνο τὸ ἀθώοτατο δὶπλι σὲ στυγματομένη της σάρκα, ἀγανάκτηση καὶ ἀηδία αἰστανόμενον! Ἐγὼ μπορούσα νὰ ζήσοι ἥσυχη σὲ σπιτι της ἀγαπῶντες τὸ παιδί της, εὐλογώσας — γιατί ὄχι; — τὸν ἄνθρωπο πὸν τόσο φρέσθηκα τιμημένα, ἐξασφαλίζοντάς της τὰ μέσα τῆς ζωῆς, ἐκεῖ πὸν τοῦ εἴταν εὐκόλο νὰ τῆς πει πὸς οὔτε τὴν εἶδε, οὔτε τὴν ἔξερε, ὅπως γίνεται συνήθως.

“Ὁ πλοῦσιος πάντα θὰ ξεπλανᾷ τὸ φτωχὸ ὁρῖται, γιατί τοῦ εἶσι εἶκολο νὰ τὸ ξεπλανᾷει κ’ εἶσαι ἡ μεγάλη του δικαιολογία αὐτή. Ἀλήθεια ὁλοφάνερη πὸν τὴ βλέπομε καθεμέρα νὰ ξεπυλίζεται σὲ χίλιες εἰκόνας διάφορες. Ποιὸς φταίει; Ὅχι ὁ πλοῦσιος. Αὐτὸς εἶσαι ἄρχοντας καὶ πληρώνει! Σ’ ἀρέσει νὰ πληρώνεσαι; Καλά. Ἀλλοιῶτα ἔχε τὸ νότ σου, γιατί ἄλλη λύση ἢ ἐπόθεση αὐτὴ δὲν ἔχει, καὶ σὲ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς δὲν πρέπει νάχει! Ἐνας ἀρχοντας δὲν ταυριάζει νὰ παντρευτῆ ὅποια τύχει!

Κ’ εἶσαι σήμερα τὸ πρωτὶ πὸν ἡ γυναίκα αὐτῆ ἔφυγε οὔτε θέλησα νὰ τὴ ρωτήσω πὸν θὰ πάει. Τί με νοιάζει ἐμένα; Δὲ βορέσαι! Κι θένας μὸς ἔχει τις μξέριες του, κ’ εἶσαι πὸν νὰ στοματᾷ κοιτάζοντας τις μξέριες τοῦ διπλανοῦ.

Σὲ φιλω
ΠΑΝΩΡΙΑ

ΜΩΣΑΙ-ΚΑ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΚΙ

(Στὸν καλύτερό μου φίλο Pierre Baudry)

Μὲ τὰ πονάκια δλόδενκα καὶ ἀφρόδρωμο τὸ σκάφος Μέσ’ ἀπὸ πέλαο ρόδινο σὲς ἄφρες φτερογίττει
Ξανθὸ ναυτάκι, κάτω του πὸν ἀνοίγει χάος ὁ τάφος
Μὰ ἐκείνο, σὸν ἀετοπόλο, πρὸς τὴ ζωὴ ἀρμενίζει.

Πρὸς τὴ ζωὴ τὴ διάπλατη, πὸν τὴ σιτνεύει ἡ Πάφος
Στὸ ἡδονικὸ λιμάνι της... Λευκῆς τῆς Ἀφροδίτης
Τὸ ἀνάβλημα εἶσαι ὁ Φάρος του, τῆς Πλάσης ὁ ζωγράφος

Πὸν ἐν τὸ ἱστοροῦσε, θάσβυνε σὲ φῶς του ὁ Ἀποσερίτης...

Καὶ κείνο πλέει γοργόφτερο· μὰ ἐνῶ ἀνικρούζει ἡ πλώρη

Τὸ πλάνο φῶς, ἰδὲς δευθός, ἀφίνοντας τὸ δοῖαι,
Τὰ χέρια ἀπλόνει τρέμοντας ὁ Ναύτης πρὸς τὴν Κόρη.

Θάμβος τὸ νότ του ἐκέκλωσε· μόνο ἡ καρδιά του ἐθῶρει:

Τὸ καρβακί ἀπόμεινε χωρὶς ψυχῆ· πουλάκι
Σπαράζει τὸν ἀφτέρουνο τὸ ἀφροπλοῦμένο ἀγόρι!

Σπέτσει:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΛΑΙΤΗΣ

ΣΤ’ ΑΛΩΝΙ

Πᾶμε, παιδάκι μου, πᾶμε νὰ φύγομε κ’ ἐμεῖς, λείει ἡ μάμμα. Ἄφες με νὰ σηκωθῶ, τράβα με, ἔλα! Στ’ ἄλῶνι τελετωτοῖ ἀπομείνομε κ’ εἶμοι κουρασμένη ἀπ’ τὴ δουλειά! ..

Μὰ πὸν νὰ τὴν ἀφήσει τὸ παιδί της!

Τρέχει σὸν τρελλὸ ὁλόγουρά της, τὴν τραβᾷ, ρήχει σιάχνα σὲ μαλλιά της καὶ γελᾷ.

«Πᾶμε, τράβα με νὰ σηκωθῶ, κ’ εἶμαι κουρασμένη ἀπ’ τὴ δουλειά! ..»

Μὰ κείνο δόστου κ’ ἔλα, πέφτει σὲ γόνάτα της πάνω, ψηλὰ ψηλὰ σηκώνει τὰ χερμάκια του καὶ πέφτει, καὶ σηκώνεται, καὶ πάλι πέφτει, φωνάζει, ἔσκασκε καὶ γελᾷ, γυαλλίζουν τὰ ματάκια του κ’ εἶσαι, ὄλο νεῖατα καὶ χαρά... Καὶ ἡ μάμμα... κουρασμένη εἶν’ ἀπ’ τὴ δουλειά! .

ΑΙΜΟΣ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκανε στὴ Λεϊψία καὶ πωλιούνται σὲ γραφεῖα τοῦ «Νουμά».

- α) ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ :
- 1) Στὴν ἄ ἐμη καρφωμένα . Δρ. 1.—
 - 2) Τραγουδάκι » 1.—
 - 3) Στὴ νήσο πέρα ὁ πύργος Ἄθω-ρητής » 1.—
- β) ΠΟΙΗΣΗ ΔΑΞΕ ΠΑΛΛΗ :
- 4) Μολιδιάτισσα Δρ. 1.—
 - 5) Μισιριώτισσα » 1.—
 - 6) Ρουμιλιώτισσα » 1.50
 - 7) Ἀφροδίτη » 1.50
 - 8) Χαίντε χάρδε » 1.—
 - 9) Μικρούλα » 1.50
 - 10. Στὸν Ἴπποπα (μαλλιανικά Πόπ!) Χαρίζεται. Ὅλα μαζί ἕνας τόμος Δρ. 5.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 3.— Γιὰ τις Ἐπαρχίες Δρ. Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ ἔρ. χρ. 10.

Γιὰ τις Ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τετμημένες Δρ. τὴν τιμήν) συντροφίαι.

Κανένας δὲ γράφεται συντροφίαις ἂ δὲ στείλει μπισσὴ τὴ συντροφίαι του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κίβκτια Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν. Σταθμὸς Τροχιδρομμου (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ἐπιτοκίου Σιδερόδρομου Ὁμόνοια. σὲ κίβκτια Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στα βιβλιοπωλεῖα Ἑστίας Ἰ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντικυρὸ στὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, σὲ Πρακτορεία τῶν Ἐφημερίδων, σὲ Πύργου σὲ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Οἱ Πατριωτικὲς κ’ ὁ πόλεμος — Γιὰ τὸν θέλουν — Μιὰ ἀπεργία — Τὰ Κοητικὸποῦλα καὶ ἡ ἀπολογία τους — Ἐλληρικὰ καὶ Βουλγαρικά.

ΜΗ σὲς γελῶν οἱ φημερίδες. Οἱ Τούρκοι ἔχουνε σὲλο. Γιὰτὶ ἀπὸ τὰ 97 καὶ δὲ, ἂν καὶ νικήσανε, καὶ καράδια καινούρια καὶ δυνατὰ φροντίσανε νὰ φτενίζουνε καὶ τὸ στρατὸ τους νὰ δυναμώσουν. Ἐχουν λοιπὸ σήμερα κάθε δικαίωμα καὶ νὰ φωνάζουν καὶ νὰ φεβερίζουν. Κι ὅσο κ’ ἂν τις φερνοῦνε ἴσαμε τα σύνορα τοῦ Ταρταρινισμοῦ τις φωνές τους, πάντα δὲν ταυριάζει νὰ μιλάει κανεὶς γι’ αὐτὸς με δὲ περιφρόνησι καὶ ἀει ἡ Ἑσπερινὴ καὶ οἱ θεοὺς της.

Πρέπει λοιπὸν ἐμεῖς νὰ σταυρώσουμε τὰ χέρια καὶ νὰ καρτεροῦμε σὸν καλοὶ χριστιανοὶ τις Τούρκικες οδερικὲς: Ὅχι. Ἐχουμε καὶ μεῖς... Μὰ τί πρέπει νὰχοῦμε, μᾶς τὸ εἶπε ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης ἀπὸ τ’ Ἀνάπλι μ’ ἕνα γράμμα του πὸν τυπώθηκε σὲ «Σκρίπ» τὴν περασμένη βδομάδα. Ὁ κ. Κωνσταντινίδης, ὁ μόνος δὲ πὸν μίλησε φρόνιμα καὶ πατριωτικὰ τοῦτες τις μέρες, μᾶς ἀπόδειξε πὸς οἱ Γιάπωνες νικήσανε τοὺς Ρούσσους, δὲ μοναχὰ γιὰτ’ εἰντουσαν τελειότερα ὄργανωμένοι, μὰ καὶ γιὰτὶ πήγανε ὄλοι τους στὸν πόλεμο, ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες, μὲ τὴν πεποίθησιν πὸς (ἂ

δὲν βήματα σὲ δωματίο. Διάστημα με σιωπῆ.) — Ὅλα φαίνονται πὸν μεγάλα, πὸν ἀψηλά, πὸν σκοτεινά...

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. Εἶσαι ἡ σκιά πὸν σὲ γελᾷ. Εἶσαι λίγο τὸ φῶς. Ἀνάγκη νὰ τραβήζουμε τὴν τέντα τοῦ φεγγίτη.

ΣΥΛΒΙΑ. Ὅχι, καλλίτερα εἶσαι. (Ἐξακολουθεῖ νὰ κιντᾷ σὲ κάθε γωνιά, σὰ νὰ γυρεῖ καίποιο ἴχνος.) Πῆς μου... (Ἡ συγκίνηση τῆς κόβει τὴ φωνή.) Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἔβθανε καὶ σὲ φωνάζανε, καὶ σὲ ἔτρεξες. Βρέθηκες ἰδῶ, τὴν πρώτη τὴν ὄρα... (Κομπιάζει.) Πὸν εἶτανε; Οὐμᾶσαι σὲ τί θέση;

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. Ἀπὸ κεί, στὴ ἐργαστήρι, καὶ τὸ ἀπὸ τὸ ἔγαλαμα... Ὅχι, μὴν πηγαίνεις!

(Ἡ Συλβία στρέφει πρὸς τὴν κόκκινη κουρτίνα πὸν κρέμεται ἀνάμεσα σὲς δὲ Νίκες. Στὰ πόδια της, σὰ γραμμὴ διαιρητικὴ, μακροῖνει ἡ λεπτὴ ζώνη τοῦ ἡλιου.)

ΣΥΛΒΙΑ (μὲ χαμηλὴ φωνή.) Τὸ ἔγαλαμα εἶν’ ἐκεῖ.

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. Μὴν πηγαίνεις! (Ἡ Συλβία μένει λίγες στιγμὲς ἀκίνητη καὶ βουβὴ ἔμπρὸς στὴν κλειστὴ κουρτίνα, ἀπ’ ὅπου τὴ χωρίζει ἡ φωτεινὴ ζώνη.)

— Μὴν πηγαίνεις! (Ἡ Συλβία κάνει ἕνα βήμα πέρα ἀπὸ τις ἀχτίνες, μὲ δριμὴ λῆς, σὰ νὰ περνοῦσε κανένα ἐμπόδιον μ’ ἕνα γοργὸ κίνημα ἀνασηκώνει μιὰ ποδιά, χώνεται μέσα ἀπὸ τις διπλές, γίνονται ἄφαντες. Ἡ κουρτίνα ξανακλείνει κατόπι της, βορειὰ καὶ πικνὴ. Μερικὲς στιγμὲς σιωπῆς, ὅπου δὲν ἀκούεται παρὰ τὸ ἄγκομαχτητὸ τῆς ἀδερφῆς. Ἄξαφνα, μέσ’ ἀπὸ τὸ βαθὺ χρώμα τῆς πορφύρας, ξαναφαίνεται τὸ κατάχλωμο πρόσωπο τῆς ἡρωίδας, πὸν φαίνεται φεγγαβολημένο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἐπέροχου ἔργου. Ὡς καὶ τὰ γυνάτῃ χέρια, πὸν χωρίζουν τις ποδιές τῆς κουρτίνας, θαρρεῖς ἀντιφεγγίζουν σὲ μουντὸ χρώμα. Τὰ μάτια της μένουνε προσηλωμένα, μεγαλωμένα ἀπὸ τὸ θάνατο μασμό, θαμπωμένα δὲ ἀπὸ κανένα δραμα νεκρὸ ἄλλὰ ἀπὸ ἕνα ὁμοίωμα τῆς τέλειος ζωῆς. Τρέμει σὲς κόγχες τὸ προμήνημα τοῦ κυμάτου πὸν φουσκώνει. Ἀνὸ ἀξιοθαύμαστα δάκρυα σχηματίζονται σιγά-σιγά σὲ κοίλωμα, λάμπουνε, ξεχειλίζονται ἀγακῶνουνε τὰ μάγουλα. Πρὶν νὰ φτάσουν σὲ στόμα, ἐκείνη τὰ στοματᾷ μὲ τὰ δάχτυλα, τὰπλώνει σὲ πρόσσωπὸ της, σὰ νὰ θέλλη νὰ πληθῆ μὲ δροσοῦλα καθαροῦ γιὰτὶ, ὄχι ἀπὸ τὴν ἀνάμνηση ἢ ἀπὸ τὰ ἴχνη τῆς αἱματοβρεχέτης ἀνθρώπινης πρᾶξης, τὴ συν-

πῆρεν ἡ συγκίνηση, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἀγνώριμα τοῦ ἔροιοῦ ἔργου, τοῦ ἀπείραχτου καὶ μοναχοῦ. Ἐχει λάβει τὴν ἐπέροχη εὐλογία τῆς Ὀμορφίας: τὴν ἀνακοπή τῆς ἀγωνίας της, τὸ τέλος τῶν φόβων της. Τὸ ὑπερῶν ἄστροπελέκι της χαρᾶς ἔχει διαπεράσει τὴν ψυχὴ της, γιὰτρειόντάς της γιὰ μιὰ στιγμή, κἀνοντάς της κρουσταλλῆνα σὸν τὰ δάκρυα. Δὲν εἶσαι τοῦτὰ της τὰ δάκρυα παρὰ ἡ φλογερὴ καὶ ἠλαλή προσφορὰ τῆς ψυχῆς σὲ Ἀριστοῦργημα.)

— Συλβία, Συλβία μου, κλαῖς! ΣΥΛΒΙΑ (συγαλόφωνα, μὲ τὸ νόημα τῆς σιωπῆς.) Σὲπαινε. (Προβαίνει ἀπὸ τὴν κουρτίνα ἔξω. Ρωτᾷ σιγόφωνα.)

— Τὴν εἶδες; Τὴν εἶδες; ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ (παρακούοντας, μ’ ἕναν ἀνατωγάμ.) Ποιάνε; αὐτὴ; Εἶν’ ἐκεῖ; ΣΥΛΒΙΑ. Ὅχι, τὴ Σφίγγα... (Ἡ ἀδερφὴ κάνει μὲ τὸ κεφάλι νάι. Κάνει ἐκείνη μιὰ χειρονομία πὸν φανεράει τὸ θάμπωμα της. Ἀκούεται ὁ βρόντος μιᾶς θέρρας βαρεῖας πὸν ξανακλείνεται Κ’ οἱ δὲ ἀνατινάζονται.)

— Νὰ τῆς! Φύγε, φύγε! ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ (ἀπλώνοντας τὰ χέρια σ’ ἐκείνη,

σκοτωθούν. Τέτια πεποίθησι είχανε και στ' 21 οί δικοί μας και θαματοργήσανε: τέτια πεποίθησι μ'ας έλειψε στ' 97 και καταρξζλευτήκαμε.

*

ΟΙ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΕΣ φημερίδες χαρακτηρίζουνε, λέει, προδότη κείνον που θάποκοτήσαι να παί πως δ'εν είμαστε άνωτεροι και στην ξηρά και στη θάλασσα από τους Τούρκους. Πάρ'τες και στ' γάμο σου! Κι ο λαός τις χάρπει τις χοντροφυτιές τους κ' έσαι σιγά σιγά θάρξινήσουμε, αλλά 97, να δείχνουμε τή γροθιά μας στ' Σεφκίτ.

Πόλεμο πάλι δρέγουνται οί Πατριωτικές. Και ξέρετε, όχι για κανέναν άλλο λόγο, παρά μοναχά για τήν κυκλοφορία τους! 'Α γίνει, όχι πόλεμος, μ'α και μι'α έπιστράτευση, μ'α ξαθαίνονται με τις χιλιάδες τ' φύλλα τους, θα βγαίνουν παραρτήματα δις τήν ώρα και έμπορηθήσι ή καθεμιά τους από ένα δυ'ό άκομα ταχυπιστήρια.

Τάλλα ποιός τ'α λογαριάζει;

*

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ του τράμ νικήσανε και τους άξιζε μι'α τέτια νίκη. Όλος ο κόσμος ξέρει τί τραβούν αυτοί οι δυστυχημένοι ήρωες και πόσο έλεινά κ' έξουτελιστικά πλερώνονται για μι'α τέτια ξεθεωτική δουλιά που έφερετε διπλάσια και τριπλάσια να παίρνουν. Κ' έτσι τ'ο παραμένο Σαβάτο που άπεργήσανε, ο κόσμος δ'εν άγανάχτησε για τήν άπεργία τους, με τ'ό αναντίο, τους συμπόνεσε και καταχάρηκε για τή νίκη τους.

'Η 'Εταιρία αναγκάστηκε να ύποχωρήσει και να μισολογαριάζει για' ανθρώπους τους Ισάμε χ'τις σκλάβους της. 'Αργότερα, με μι'α δευτέρα άπεργία, θα ξαναγκαστεί σε ολοκληρωτική άναγκώριση τού ήθρωπισμού τους.

*

ΜΑΣ γράφει ένας άναγνώστης μας από τήν Πάτρα (και συμφωνούμε σε όλα μαζί του) πως θάπρεπε κάποιος δικός μας, παραλής, να τυπώσει μ' έξοδά του σε φυλλαδάκι κομπό τήν 'Απολογία που τυπώσανε στ'όν περιομένο «Νουμά» τ'α Κρητικόσπουλα για τ'ο Γλωσσικό ζήτημα, και να τή μοιράσει σε χιλιάδες αντίτυπα σε κάθε γωνιά του 'Ελληνισμού.

«Καινούρια πράματα» (παρτήρη δ' αναγνώστης μας) δ'ε μ'ας είπαν. Μ'ας είπαν τ'α γνωστά σε μ'ας, τους κάπως μπισωμένους στο γλωσσικό ζήτημα. Με κι αυτά τ'α γνωστά μ'ας τ'α είπαν με τέτιο τρόπο και με τέτια ειρα, που μ'ας τ'α παρουσίασανε για καινούρια. 'Ωστόσο δ'εν πρόκειται για μ'ας. Πρόκειται για τους άλλους, για τους πολλούς, που δ'εν έχουνε κ'εν ιδέα για τ'ο μεγάλο τ'ο ζήτημα και που διαβάζοντας ένα τέτιο φυλλαδάκι ή αν τ'ο νιώτουν άμέσως και θ'α δούνε πόσο στενά είναι σκελεμένη ή πολιτική και ή κοινωνική ζωή μας, άκομα κι αυτή ή έθνηκή μας ύπαρξη, με τ'ο Γλωσσικό τ'ο ζήτημα.»

*

ΚΑΜΑΡΩΣΤΕ Ισάμε που μπορεί να σφάσει τ'ο δασκα-

με τήν τελευταία δέηση της: (γιονίας της) 'Ω, αδερφή μου!

ΣΥΓΑΒΙΑ (ξαναβρίσκοντας τήν πρώτη της τ'ο δ'ο ναμη.) Φύγε! Μή φοβάσαι (Σπαρώχνει τή αδερφή της από τ'ο θυνογυμ'α ξανασφαλ'α τ'ο θύρα. 'Η ζώνη τού ήλιου χάνεται τ'ο δωμάτιο ξανασφίπτει στ'όν δ'ομοίμορφο τ'όν ήσκιο.)

ΣΚΗΝΗ Β'

('Η Συλβία Σειτάλα στίκεται δρθή, με τ'ο πρόσωπο γυρισμένο προς τήν πόρτα, με τ'ο βλέμμα ασάλευτο, μορμαρωμένη θαρρείς με τήν προσδοκία. Μέσα στη βαθειά σιωπή ακούεται κνιδρά ο τριγμός του κλειδιού που άνοιγει. 'Η απαντήσουσα δ'εν άλλαζει στάση. 'Ενα χέρι άνασηκώνει τήν πορτιέρα. Μπαίνει ή ΤΖΟΚΟΝΤΑ ΔΙΑΝΤΗ, κλείνοντας πίσω της τήν πόρτα. Με τ'ο πρόσωπο, δ'εν ξεχωρίζει τήν αντίμαχη, γιατί έρχεται από τ'ο φώς στ'όν ήσκιο κ' ένα πυκν'ό βέλο τ'ης κρύβει όλο τ'ο πρόσωπο. 'Αμα τήν ιδή, στίκεται με μι'α πυγμένη κραυγή. Μένουν κ' οι δυ'ο λίγες στιγμές, ή μι'α αντίκρυ τ'ης άλλης, χωρίς να μιλήσουν.)

ΣΥΓΑΒΙΑ (με τόνον καθαρό και σταθερό, με χωρίς μνησικακία ή φοβέρρα.) Είμει ή Συλβία Σειτάλα.

λικό μυαλό. Μιλώντας ή κ. 'Αλεξανδρίδη, που διευτίνει τ'ο 'Αρσάκειο, με κάπιο συντάχτη τ'ης 'Ακρόπολης είπε τ'α σφά τούτα λόγια:

—«Λέτε για τους Βουλγάρους... 'Ε, λοιπόν, στ'α Βουλγαρικά σχολεία διδάσκονται τ'α Βουλγαρικά 9 ώρες τ'η βδομάδα, ένω έμεις έδώ στ'ο 'Αρσάκειο διδάσκουμετ'α 'Ελληνικά 6 ώρες τ'η βδομάδα και τις βόσκετε πολλές!»

Κι ο συντάχτης τ'ης 'Ακρόπολης δ'εν ξεκαρίστηκε στα γέλια και δ'εν τ'ης άπάντησε:

— Μά, κυρά μου, στ'α Βουλγαρικά σχολεία διδάσκονται Βουλ-γα-ρι-κά, δηλ. τ'η γλώσσα που μιλούσε, ένω στ'α δικά μας σχολεία διδάσκονται άρχαία 'Ελληνικά και καθαρεύουσα, δηλ. τ'η γλώσσα που δ'ε μιλούσε!

ΣΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ

Στ'ο τεύχος του Θεριστή του Γαλλικού περιοδικού «Le Feux» δημοσιεύεται μι'α σύντομη επιθεώρηση τ'ης τελευταίας φιλολογικής κίνησης στην 'Ελλάδα, γραμμένη από τον κ. Ary René d'Yvermont. 'Από τ'ο άρθρο αυτό μεταφράζουμε σήμερα τ'α ακόλουθα που αναφέρονται στο βιβλίο του συνεργάτη μας κ. Ρήγα Γκόλφη «Τ'α τραγούδια του 'Απρίλη».

«'Αν μι'α καινούρια γενιά από ποιητές ξεφυτρώνει που άνελευθέρη για ιδανικά τ'ην άνάσταση τ'ης άρχαϊότητας, άλλος καλώς ή Ρήγας Γκόλφη φανερώνονται στ'όν ήρι ζωντα τ'όν γρημάρτων θεμενίο: μέτα στις πολεις καλλές παράδοσης τού λαού. 'Απάνου σ' αυτόνο τ'ο γοητευτικό, τ'όν άλλοδροσο κι ήρικνικό τόνο ή Ρήγας Γκόλφη; Έγραψε το βιβλίο τ'ών τραγουδιών του που τ'ο τιτλοφόρησε με τάση απλότητα: «Τ'α τραγούδια του 'Απρίλη».

Τ'ο ύφος και ή γλώσσα τού κ. Ρήγα Γκόλφη δ'ε ήρέσουνε σ' όλους. Κανείς όμως δ'ε τ'α μπορούσε ν' άρηγθ'η πως μι'α πνοή τρυφερή και γεμάτη νιάτα εύδοιάζει τους στίχους τού νέου ποιητή, και πως μι'α μεωμένη άπριλιάτικη αύρα φουάει σε κάθε σελίδα. 'Ας μ'η γενώμε λοιπόν γλωσσικές διαφορές όταν ένα έργο είναι ήρσιο κι άξίζει τ'όν ήπανο.»

Ary René d'Yvermont

ΤΑΞΙΔΙΑΤΙΚΑ ΠΟΥΔΙΑ

'Ω ταξιδιάρικα πουλιά, που φεύγετε και πάτε Με μι'α φωνή, παράπονο, με μι'α κραυγή, στρογγυιά, Μεσ στην καρδιά μου θύμησες άξέχαστες ξυπνάντε Για περασμένους μισμούς κι όνειράτα παλιά.

Μες στην καρδιά μου σπέρνετε βαθύτερη μι'α θλίψη, Γιατί θυμούμαι κάθε τί π' άφήκα, κάθε τί. Για περασμένους μισμούς μιλήσατε μου άπ' τ'α ύψη, Μα για δ'ους είναι νύρθουνε, μη μού μιλάτε, μη!

Γενεύη.

ΜΕΛΙΩ

('Η αντίζηλη σπαίνει, πάντα πεπλοσκειασμένη Διακοπή.)

— 'Εσείς;

ΤΖΟΚΟΝΤΑ (χαμηλόφωνα) Δέν τ'ο ξέρετε, κυρία;

ΣΥΓΑΒΙΑ (πάντα συγκρατούμενη.) Είρω μονάχα πως έμπήκατε έδ'ό σε τ'ο τόπο που σας άνήκει. Με βρίσκετε έδ'ό άτάραχη σε τ'ο σπίτι μου. Μι'α λοιπόν από τις δυ'ο μας σρετρίζεται τ'ο σίκιο τ'ης άλλης; μι'α από τις δυ'ο μας είναι ή εκρείσκακη. Ποιά; (Διακοπή) 'Εγώ, ίσως;

ΤΖΟΚΟΝΤΑ (πάντα τυλιγμένη στο βέλο και με χαμηλή φωνή, σε να θέλη να μειώσει τ'ο θράσος της.) 'Ισως.

('Η Συλβία Σειτάλα γίνεται άκόμα χλωμότερη και κλονίζεται λίγο, σαν τ'όν άνθρωπο που λαβαίνει ένα χτύπημα ως μέσα.)

ΣΥΓΑΒΙΑ (ξαναστατημένη πάλε, δόλορημη από τήν κατασρόνια) Λοιπόν, είναι μι'α γυναίκα, που τραβήξε έναν άντρα σε άδιχτυα της με τ'α χαιρότερα τ'α πλανέματ'α που τ'όν άπόσπασε άπ' τ'η γάληνη τού σπιτιού, άπ' τ'ην εύγένεια τ'ης τέχνης, από τ'η χάρη ενός όνειρου που έτρεφεν κ'ύτος από χρόνια με τ'ο άθος τ'ης δύναμης του που τ'όν άνα-

ΓΡΑΦΕΣ ΛΙΓΟΛΟΓΕΣ

I.

ΠΟΛΗ, Μάης τού 1908.

— Πάμε στο Βόσπορο;

— Πάμε!..

— Με τ' άμάξι.

Δειλινό Μαγιάτικο και μαγεμένο. 'Ο Θανάσης διάταξε και τ'όν άκούσαμε. Και μ'πήκαμε στ' άμάξι. Είτανε μαζί μας κι ο Δ., ένας έξυπνώτατος δασκαλάκος, γιομάτος φωτιά για τήν 'Ιδέα και γιομάτος άγάπη για τ'η φιλολογία μας. Γράφει κι έμορφα. 'Ας είναι. Τ' άμάξι ξεκίνησε και δρόμο για τ'ο παραδεισένιο 'Αρναούτκιο. 'Ο Δ. στ' άμάξι με ρώτησε για κάπιο...γρομμιατικό ζήτημα. 'Ανατρίχιασα. Ξέρετε στίχους, παιδί μου; Λέγε. 'Αλλιώς, βουβάσου..

Κ'ό Δ. που άλάκκρους τ'ους βιβλία έχει άποθηκ'έπει στο μυαλό του, άρχινεσε ναπαγγέλλει: στίχους και στίχους—και μάλιστα, ή Θεομπαχτής, στίχους που τ'ους άγαπούσα και που με συγκινούσανε, ζωντανεύοντάς μου άγαπημένες θύμησες.

Και τ' άμάξι γλυστρούσε πάνω σε όνειρο. Μέσα στ'όν Παράδεισο ταξιδεύαμε κι όχι πάνω στη γ'ε. Θε μου! Τι ζουγραφίες είταν κεινες! Δεξά ζερβά Σουλτανικά παλάτια, περίμορφα, μυστηριώδεια, παραμυθένια. Σειρές άτέλειωτες από ήσκιερ'α πλάτανια κι άμάξια γιομάτα χανούμους και δρόμοι γιομάτοι κατάσκοπους τού Πιλντίζ.

Δέν παρασταίνονται ούτε με λέξεις ούτε με χρώματα δ'ε αυτά. Κανείς, με κανείς Ισάμε τώρα δέν τ'ο κατάφερε να μ'ας πει τί είναι ή Πόλη. Κανείς δ'εσ μεγάλος σ'ουγραφ'εας και ποιητής κι αν είτανε δέν τ'α κατάφερε, δέν εδ'όχησε να μ'ας δώσει τις ΤΡΕΙΣ μοναχά γραμμές που χρειάζονται για να μ'ας τ'η ζουγραφίσουνε. Τρεις μοναχά γραμμές, όχι περισσότερες, κι όμως αυτές τις τρεις γραμμές θ'αν τις καρτερεί για αιώνας άκόμα ή κόσμος, κ' έτσι ή Πόλη, ή νύφη «ή Βοσπορίτισσα, ή μία», για αιώνας άκόμα θα μνήσκει άζουγραφ'ιστη. Πρέπει να τ'ην ιδει κανείς (μη πρέπει και να βλέπει) για να τ'η γνωρίσει. 'Ισως οι τόνοι τ'ης μουσικής ενός Μπετόβεν ήβιταναν τ'η ζουγραφία της και ή μ'ας τ'η χάριζαν.

...Τ' άμάξι κυλάει πάνω σε καλντερίμια τού 'Ορτίκιο. Βρισκόμαστε άπόξω από τ'η μαρμαρένια πόρτα, θάμα έμορφιάς και τέχνης, τ'όν παλατιώνε

τάραξε σ' έναν παραλόγ'ο άγριο και σκοτεινο, όπου αυτές έχατε καθε άίστηση τού κ'λού και τού σωστού που τ'όν έριξε σε άρμύτερα βασανιστήρια που θ'α μπορούσε να τ'η ή άσπλαχνία τού μπόγια, τού άρρωστου άπ' τ'ην άναδουλειά που τ'οι στέρεψε και τον έξερανε κρατώντας του άκαμμένη άδίασκα στις φλέβες μι'α θέρμη διαστρεμμένη που τ'ο κατάντησε άκυπόρ ρ'η τ'η ζωή, που τ'ο άματώσε τ'ο χέρι, που τ'όν έσπρωξε να σκοτωθ'η που έπιτέλους τ'όν χ'ερε ένομιθονατο, μέρες και μέρες, σ' ένα άλαργιν'ο κρ'βάτι, όπου έλαγορα γινόταν πόλεμος άμάλαγας με τ'ο γαρο,—και δ'εν είχε μετάνοια, ούτε έλεος, ούτε ντροπή, παρά έκαμπήκε στις συφορές τ'όν τόπο, πριν κλυθ'η τ'ο αίμα, μελετώντας να ξαναπαίξη τ'ην έγρο της, καρτερώ τάς τ'η πάλε στο πέρασμα. άναμετρώντας ένα ένα τ'αποτελέσματ'α τ'ης τόλμης και τ'ης έπιμονής τ'ης, άπαντέγοντας τ'ην ήδονή ενός νέου χιλκτσού. Είλιε μι'α γυναίκα που τ'ο έλαμε αυτό που είπε: —Μι'α δ'υνκτ'η κ' ευγενικά ζωή άνθιζε έλευτερα στ'όν κόσμο: έγώ τ'ηνε σ'ελαθ'ωσα, τ'η γονάτ'ια, τ'ην ταπεινώσα, κ' ύστερα τ'ην έκοψα μ' ένα χτύπημα. Είχα πιστέψει πως τ'ην είχα άρνησμένη για πάντα. Και να, ξανά βλαστοβολ'α, ξεκινώετα, ξεκινφουνώνει, μπορεί